

Tots els dies 9

12 de desembre de 2012
(València ciutat)

Els logotips de dos organismes vinculats a Bosch Morata

Sagell del Partit Valencianista d'Esquerra

Sagell de l'Institut d'Estudis Valencians

Francesc Bosch i Morata

(1901-1950)

FRANCESC BOSCH I MORATA

Francesc Bosch i Morata (Xativa 1901-Mexicali-Mexic 1950)

Francesc Bosch Morata naixque en Xativa en 1901 i mori en Mexicali (Mexic) en 1950. Fon mestre, mege i politic, arribant a ostentar els carrecs de Conseller de Sanitat (1936) i posteriorment de Cultura (1937) en el Comité Eixecutiu Popular de Valencià, sent militant del Partit Valencianista d'Esquerra, resultant d'una evolucio de l'Agrupacio Valencianista Republicana (fundada entre atres per ell en 1930) que promogue l'unio de l'esquerra baix eixes sigles. AVR inicià una campanya pro-estatut d'autonomia sense exit. Bosch Morata va ser president tambe del Centre d'Actuacio Valencianista (fundat en 1931, i en el que tambe fon president Joaquim Reig,) una entitat civic-cultural que no tingue l'exit que esperaven els seus membres degut a l'intent d'amparar tot el valencianisme i a una excessiva vinculacio en el catalanisme de la Lliga Catalana).

Colaborà en el diari *El Mercantil Valenciano*, les revistes *El Camí* i *La Republica de les Lletres* i fon signatari de les Bases d'Ortografia Valenciana de 1932 per AVR.

Bosch Morata es considerat un admirador de Constanti Llombart i un dels personages mes destacats del valencianisme d'esquerres de l'epoca; descolla especialment la seua labor com a Conseller de Cultura (nomenat el 7 de giner de 1937) en el Consell Provincial de Valencia (organisme que venia a substituir a l'antiga Diputacio). Durant el govern republicà eixa ampla tasca cultural es manifestà en la promocio, des del seu carrec, de la llengua valenciana per mig de cursos, i per a la que sollicità la cooficialitat, en la creacio de premis lliteraris i musicals i sobre tot per ser el responsable directe de la creacio de l'Institut d'Estudis Valencians, institucio fundada el 9 de febrer de 1937 "per a facilitar i orientar la nostra clara renaixença". Dins del IEV s'integraven la Biblioteca del PV i del Museu de Prehistoria.

El fet de que fora cessat i el proces de la guerra faran que el projecte del IEV no quallara i que l'aparell de l'Estat, traslladat a Valencia, fora tot un impediment per al desenroll del valencianisme en general.

Alvançada la guerra, en 1938, Bosch Morata es movilitat com a mege i arriba a participar en la Batalla de l'Ebre, en la qual fon ferit greument, havent de ser hospitalisat en Barcelona. Ya recuperat, i des d'esta ciutat fugiria cap a França a on va estar en diferents camps de refugiats (Argelers i Aude) separant-se de la seua familia. Mes tart, ocupada França pels alemans, ixque via Ora cap a l'exili a Mexic, establint-se en l'estat de Mexicali (la California mexicana), a on eixeriria la medicina i mes tart moriria a conseqüencia de les seqüeles de les ferides de la guerra. Les seues despulles reposen actualment en el cementeri general de Valencia ciutat.

(JMM)

Acte al Centre d'Actuació Valencianista. De peu, J. Reig; a la seua esquerra I. Villalonga. Podem apreciar l'estrela blanca que porta la Seuyera a la franja blava, símbol del nacionalisme.

Acte del Centre d'Actuacio Valencianista